

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Diatribai De Primis Veteris Frisiae Apostolis, Sive
Dissertationes, quibus eoru[m] anni, actus, res,
personae, loca, tempora in eorundem actis occurrentia,
discutiuntur, illustrantur, erroresque ab ...**

Bosschaerts, Willibrord

Mechliniae, 1650

55. Martyrium S. Wigberti & simul examinatur Marcellinus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10958

DISSERTATIO LV.

Martyrium S. Wigberti & simul examinatur
Marcellinus.

Martyrium Sancti Wigberti in tabula Chronologica ad annum 694. locauimus, & quamquā certus is annus non sit, est tamen probabilis, ideoq; hoc loco de eo aliquid dicendum. Quis qualisve Wigbertus cum S. Willibrordo enauigarit, dissertatione 30. inquisiuimus: de Martyrio præsentis nunc intenditur, qualiscumque, cuiuscumque nominis fuerit: nam eius qualitas ignoratur & potuit Binomius fuisse, quandoquidem aliqui in enumeratione sociorum S. Willibrordi omisso Wigberto Werwinum vel Ingelmundum nominant, & teste Molano in natalibus Sanctorum ad 21. Iunij vulgatum Hollandiæ Chronicum confundit Ingelmundum cum Wigberto martyre affirmatque martyrisatum à Radbodo Barbaro Frisiorum Rege. De Wigberto hæc Marcellinus Cap. 7. *Morabatur autem perfidus Radbodus Rex Frisia illo tempore expulsus à Traiecto per Pipinum apud Insulam Fostilandia. In qua Insula Sacerdotes Dei suggestione S. Wigberti conuenientes, profana statim delubra Iouis & Fosta destruxerunt. Radbodus vero Rex iniuriam Deorum suorum ulcisci disponens, S. Wigbertum quem dudum nouerat Christianum unum ex consocijs Sanctorum, diro tormento ingulari iussit. &c.* Martyrium primò refert quod audiuius. Insuper proponit S. Willibrordum cum S. Wigberto alijsq; sodalibus in Fostilandia egisse dum Wigbertus Idolorum destructor à Radbodo iugularetur. Verum reliqui Historici omnes de hoc introitu in Fostilandiam agentes, solius Wigberti ingredientis meminerunt
alijs

alijs commilitonibus alibi occupatis. Atque hæc inter illos Reinerus Snoyus postquam dixisset Willibrordum cum socijs à Pipino dimissum, ad D. Thomæ ruinas Traiecti convenisse, *Ceterum*, addit, *Wigbertus ceteris collegis audentior Radbodum compellare ad Fostilandiam, à Foste Deo suo denominatam insulam atq; Iouis & Foste delubra ibidem virtute divina subvertere. Vbi aperte Wigbertum à reliquorum consortio separat.*

Facit pro ijs ratio; nam Apostoli nostri victis Traiectensibus à Pipino missi statim Traiectum, & ad citeriorem Frisiam remearunt, ibique cum plurimum esset negotij, non est verosimile relictis illis Fostilandiam perrexisse, multò magis quod apud obstinatum Radbodum in Christianos tumentem & iam recenti amissione vrbs Traiectensis exacerbatur, nullum fructum sperare daretur. Secundò, si fana & idola destruxissent, non minus eos peremisset Radbodus, quam Wigbertum, recenti calente ira & in Christianos odio. Sanè Alcuinus introitum Willibrordi in Fostilandiam non enarrat nisi postquam factus ille fuerat Episcopus, post annum scilicet 696. Ioannes Becanus quidem affirmat etiam post euictum anno 693. Traiectum, Pipinum Ducem Willibrordum presbyterum destinasse ad Frisiam vt sua prædicatione Radbodum Regem revocaret ad baptismi gratiam, additque immediate: *morabatur autem Radbodus Rex apud insulam Fostilandiam qua valde solemnitas erat propter supersticiosam sectam Idololatriæ, ubi sacerdos Dei Willibrordus prophana delubra Iouis destruxit & tres homines satanae pompis abrenunciantes baptisavit. Radbodus vero Rex iniuriã Dei sui ferociter ulcisci disponens, iugulari iussit unum de collegio S. Sacerdotis per casum fortilegij. Verum quia illum adventum Willibrordi in Fostilandiam illaque facta Alcuinus proponit post Episcopatum Sancti Willibrordi & post Danicam*

pere-

peregrinationē, existimo Becanum ea per anticipationem & quasi per parenthesis hīc inferere, ad ostendendam nimirum Radbodi qualitatem ac animi duritiem quam in illa Insula ostendit. Quā bene cognitā S. Willibrordus merito mentem suam ab eo ad Traiectenses & citeriores Frisios direxerit. Adde nec Alcuinum, nec Becanum (quorum tamen verba & rem planè affectat dictus Marcellinus) exprimere Wigbertum fuisse qui Willibrordo existente in Fostilandia fuerit occisus ideoq; potuit cogitari alius discipulorum occisus fuisse; nam plures cum tempore habuit comites & cooperatores qui nobis non sunt noti & Radbodus non semel habuit occasionem sæuiendi in sanctos. Atque ita apparet alium introitum fuisse Wigberti solius in Fostilandiam, de quo Reinerus supra, Molanus, & alium de quo Alcuinus. Aliter itaque Molanus. *Hic autem Wigbertus à Rege Radbodo in Fostilandia diu tormento est iugulatus eo quod Christiani eo loci ipsius suggestione delubra Iouis & Foste destruxerant;* atque sic loco illorum verborum (*Sacerdos Dei*) melius substituerentur in Marcellino (*Christiani vel fideles*) per Wigbertum modò vel aliàs fide illuminati.

Neque mireris lector hīc etiam textum Marcellini nobis suspectum censoria virga notari, quia totū illud caput septimum confusione notabili est implexum; latebram enim Radbodi in Fostilandia primò proponit ac si nostris Apostolis ex Hiberniā advenientibus iam contigisset, cum tamen duobus vel tribus annis post eo fugerit Radbodus deturbatus e Traiecto per Pipinum anno 693. Deinde peracto Martyrio S. Wigberti, subiungit digressum S. Willibrordi sociorumque ad Pipinum verbis integrè sumptis ex V. Beda cap. 11. cum tamen ille recursus Willibrordi apud Bedam citato loco, non contigerit post interemptionem Sancti Wigberti, nec post occupatum

Traiectum

Traiectum, sed tribus vel quatuor annis ante, cum S. Willibrordus primò ex Britannia Traiectum à Radbodo infessum in citerioremque Frisiam appulsus, ob rigorem & Barbaras Frisorum montes in ijs nullam spem fructificandi videret, nisi Pipini fauorem ad eundo obtineret. Ut obscure, inordinatè, ordine perverso, ne dicam falso, hunc recursum Apostolorum nostrorum ad Pipinum ex Beda, & introitum Willibrordi in Fostilandiam ex Alcuino mutatos huc compiler adducat. Aptius Bedæ verba fini præcedentis capituli affuisset. Interim Wigbertum martyrem agnoscimus cuiuscumque nominis, qualitatis fuerit, siue cum S. Willibrordo ad venerit, siue supervenerit, siue cum eo in Fostilandiam fuerit, siue solus. Multas circumstantias circa sanctos nobis iniuriosa ætas partim obscuravit, partim extinxit: propter quod tamen sanctis sua merita, suas coronas negare non debemus, maximè cum ab Ecclesia Catholica nobis proponuntur.

De anno Martyrij.

Rarò annus Martyrij eius annotatur. Aliqui recentiores ad annum 695. designant: nos in tabula Chronologica annum 694. probabilem duximus, conformiter ad ea quæ initio huius dissertationis sunt dicta. Quin inter annum 690. & 700. contigerit, non est ratio dubitandi. Si illum unum quem Alcuinus suprà nullius expresso nomine narrat in Fostilandiam à Radbodo iugulatum, interpretemur nostrum Wigbertum, (quod per me licet) rectius statuetur eius natalis post Episcopatum Willibrordi circa annum 700. atque ita statuendum S. Wigbertum in Fostilandiam bis Radbodum accessisse: quid enim vetat in ijs qui piè pertinaci zelo animas lucrandi feruebant? primò solum de quo Snoyus, Molanus &c. Secundò cum S. Willibrordo, de quo Alcuinus, hacque vice necem pertulerit

A 2

quas

quas accessiones hinc capite septimo in vnum commiscet Marcellinus. Natalis eius an alicubi celebretur me latet: à recentioribus tamen notatur idibus Augusti, inquit Molanus. Mirum tamen esset proprii Apostoli & qui Frisiã suo sancto sanguine purpuravit, in eãdem natalem diem non esse celebratum.

DISSERTATIO LVI.

De Fostilandia.

Fostilandiam Wigbertinæ necis locum omnes Insulam faciunt: quem autem situm in Frisia habuerit, inexploratum. Sunt qui ad Albim fluium vel ex opposito ostij fluuij in insula nominata *Hepiligerlandt* eam collocant. Sed hoc de nostra Fostelandia nullo modo dici potest. Alcuinus supra statuit in confinio Danorum & Frisiorum in eaque S. Willibrordum coeli intemperie coactum hospitium cepisse dum iter ad Danos institueret. Nonnulli Fostilandiam opinantur esse Insulam ad littus Frisiæ Oceano inclusam ab auaro Neptuno multum imminutam hodie Amelandiam olim Amstrachiam dictam iudice Iano Doufa eã super disputante lib. 2. Annalium Hollandiæ. Horum opinio non est extra verisimilitudinem. Molanus in indiculo Sanctorum Belgij verbo Wigbertus: *videtur autem, inquit, Fostilandia extremis Frisiorum sinibus fuisse contermina quo in loco Tacitus Fosos aut Fositas nominat.* Verum hoc nullius probabilitatis apud me est. Fosi apud Tacitum nimis remoti erant à Frisia quã vt Radbodus vnico oppido amisso tanquam lepus in prælio eò fugeret. Erant namque contermini Cattis & Cheruscis. Cherusci autem Germaniæ erant. populi Transrhenani quos

Bace-